

Basis Beleid logeren, groepsbegeleiding, begeleiding individueel en behandeling¹

Voor cliënten vanaf een licht verstandelijke beperking tot en met hoogbegaafdheid

De huidige samenleving vraagt om participatie.

De participatiesamenleving vraagt van alle mensen dat ze mee mogen doen naar vermogen.

Bij Pedagogisch Centrum D'n Hoef bieden wij een plekje voor hen!

¹ Beschikbaar vanaf september 2021

2021V1/ D'n Hoef basisbeleid begeleiding groep, logeren en begeleiding individueel

Inhoud

Hoofdstuk 1.....	3
Inleiding	3
Missie.....	3
Visie.....	3
Werkwijze	6
De groepen van D'n Hoef.....	6
Doelgroep	6
Pedagogisch handelen	7
Onderscheid tussen behandeling en begeleiding.....	7
Onderscheid logeren, begeleiding groep en begeleiding individueel	8
Natuurbeleving	9
Dieren.....	9
Voedselbos.....	10
Vrije activiteiten in de buitenlucht	10
Georganiseerde activiteiten	11
Zelfstandigheid vergroten.....	11
Inzoomen op..... het geven van begeleiding	11
Individuele begeleiding.....	11
Groepsbegeleiding	12
Logeren	13

Hoofdstuk 1

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan verblijf en begeleiding groep van Pedagogisch Centrum en onderwijszorgboerderij D'n Hoef. D'n Hoef heeft één locatie, waarbij begeleiding wordt geboden aan jeugdigen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar.

D'n Hoef is een ISO-gecertificeerd pedagogisch centrum en onderwijszorgboerderij

Dit plan is tot stand gekomen met medewerking van alle collega's die werkzaam zijn op D'n Hoef. Het is een dynamisch document wat eens per half jaar wordt bijgewerkt.

Missie

Systemisch en vanuit 't hart bijdragen aan simpelweg meer levensgeluk voor kinderen.

Visie

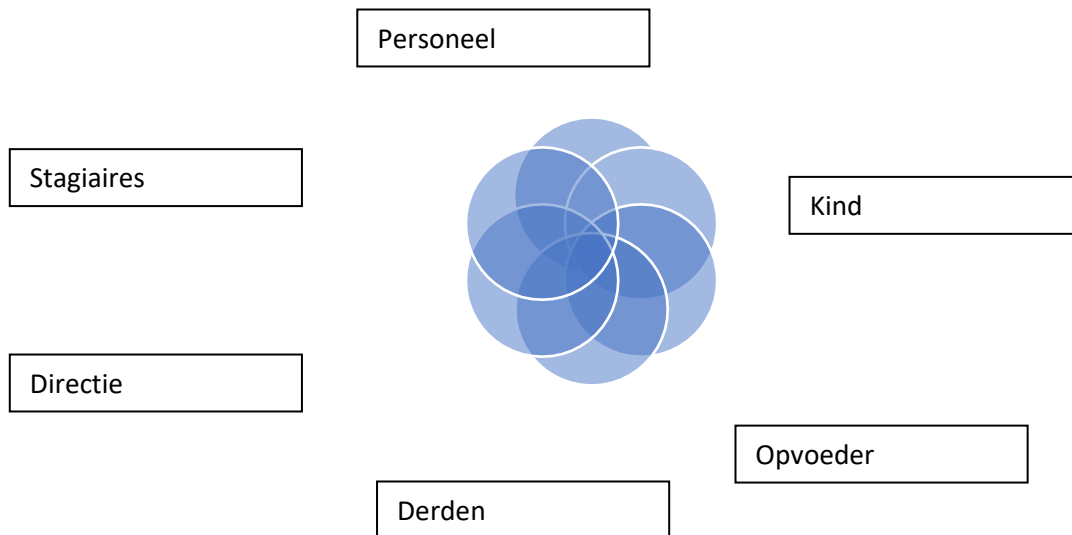
Cliënten die D'n Hoef bezoeken hebben vragen met betrekking tot problemen rondom opvoeding en onderwijs (kinderen, ouders, scholen) of hun eigen ontwikkeling (volwassenen, bedrijven).

Wij vinden het belangrijk dat mensen eigenaar blijven van hun eigen leerproces. Zelf de regie houden over je hulpvraag staat dan ook zeer hoog in het vaandel.

D'n Hoef is een gecertificeerd en erkend zorgaanbieder voor met name de regio's Peel, Dommelvallei+, A2-gemeenten en Eindhoven. De hulpverleningstrajecten zijn uiterst effectief en daarom van relatief korte duur. Zo nodig wordt ook begeleiding op school of in de thuisomgeving gegeven. Naast Pedagogisch Centrum is D'n Hoef ook een erkende onderwijszorgboerderij waar (jong)volwassenen terecht kunnen voor begeleiding en dagbesteding.

Op D'n Hoef krijgen kinderen en jongvolwassenen van 4 tot 18 jaar begeleiding in hun ontwikkeling. Bij D'n Hoef staat 'natuurlijk leren' centraal. Bij D'n Hoef krijgen jeugdigen vanaf een licht verstandelijke beperking (lvb) (D'n Hoef, 2019) tot en met hoogbegaafdheid gespecialiseerde begeleiding en behandeling. In de huidige maatschappij staan termen als 'inclusie' en 'meedoen in de samenleving' centraal. Om de kans van slagen te vergroten moeten jeugdigen vaardigheden leren waarbij de medewerkers van D'n Hoef ze helpen deze te ontwikkelen. Binnen D'n Hoef wordt gewerkt via de begeleidingsmethodiek 'natuurlijk en ervaringsgericht leren'. Deze methodiek staat voor leren in en rondom de natuur waar bij het aanleren van executieve functies centraal staat. Hiervoor wordt gewerkt met taakrollen waarmee cliënten kunnen oefenen.

D'n Hoef bestaat anno 2020 uit de volgende afdelingen:

Als basis vormen de theorieën van Hans Jansen (Levend leren)¹, Bert Hellinger (Systemisch werken)², Steiner (Antroposofie), Montessori (Montessori-onderwijs) en Ruud Knaapen (Systemisch paardencoachen)³ de ecologische benadering waarop wij opvoedingsvraagstukken aanpakken.

Samengevat komt het erop neer dat we uitgaan van de omgeving van de cliënt en zijn hulpvraag. We streven ernaar om de cliënt eigenaar te houden van het probleem dat wij samen gaan aanpakken. Het proces dat daarbij doorlopen wordt is, naast het behalen van einddoelen, tevens het resultaat dat geboekt wordt. Op D'n Hoef noemen wij dat "pedagogische sensitiviteit".⁴

Naast het feit dat cliënten eigenaar van het probleem en hun oplossing blijven, geldt dat in onze platte organisatie ook voor de medewerkers: zij zijn op de hoogte van het beleid en de speerpunten van D'n Hoef. Hiervoor hebben wij:

- Jaarlijks onze werkkalender (in schooljaren), gebaseerd op het beleid.
- Wekelijks het 'Hoefbulletin'⁵, een digitaal informatiebulletin voor alle medewerkers plus studenten/ vrijwilligers waarin beleids- en kwaliteitszaken concreet worden toegelicht en aangepakt.
- Dagelijks een vast opstartmoment waarbij iedereen aanschuift en vragen kan stellen m.b.t. basis-beleidszaken. Dit heeft een verplicht karakter en informatie wordt vastgelegd in het Hoefbulletin.
- Jaarlijks minimaal 2 studiedagen voor personeel, studenten en vrijwilligers waarin stevast plaats is voor beleidszaken. Hiervan worden aantekeningen gemaakt die in op het Intranet van D'n Hoef bewaard worden.

En daarnaast:

- (Toekomstige) cliënten, studenten, vrijwilligers en personeel worden via de website van kwaliteitswaarborg op de hoogte gehouden.

¹ Levend Leren. Ontwikkeling, onderzoek en ondersteuning binnen het pedagogisch werkveld. H. Jansen, Uitgeverij: Agiel

² Het Bert Hellinger Instituut Nederland (BHIN) is hét opleidings-, kennis- en onderzoekscentrum voor systemisch werk.

³ Coachen met paarden, het systemisch perspectief, 2012 Uitgeverij: Boom/ Nelissen

⁴ Intranet/ basisbestand/ handleidingen

⁵ Intranet/ werkbestand/ Hoefbulletin

Werkwijze

Op D'n Hoef komen jeugdigen met verschillende sociaal-emotionele problemen en ontwikkelingsstoornissen zoals autisme, ADHD, hechtingsstoornissen/problemen en leerproblemen. De persoonlijke aanpak die D'n Hoef biedt vanuit ecologisch perspectief en de landelijke omgeving beoogt een effectieve en relatief korte interventie van 1 à 2 jaar. Cliënten zouden hierna in staat moeten zijn om ervaringen en behaalde leerdoelen om te zetten in vaardigheden die hen helpen beter te functioneren in de maatschappij (D'n Hoef, 2018). Cliënten stromen uit op maximale ontwikkelingsniveau, of blijven de begeleiding voortzetten bij D'n Hoef. De missie luidt: "Daar waar mensen vragen hebben over de ontwikkeling van kinderen wordt expertise van D'n Hoef ingezet, met als uitgangspunt 'levend leren', om de ontwikkeling van zowel kinderen als volwassenen op een gewenst niveau te krijgen" (D'n Hoef, 2018).

D'n Hoef werkt met één multidisciplinair team bestaande uit sociaal pedagogisch hulpverleners (HBO en MBO), leerkrachten en ingehuurd gedragswetenschappers (WO). Dit team vormt één afdeling en biedt gespecialiseerde begeleiding en behandeling op zowel individueel als op groepsniveau. Uitgangspunt is dat iedere cliënt op eigen wijze zijn of haar mogelijkheden en grenzen mag ontdekken rondom en midden in de natuur. Aan de hand van een plan van aanpak wordt begeleiding op maat aangeboden.

De groepen van D'n Hoef

Volgens de visie van D'n Hoef zijn de groepen zoveel mogelijk heterogeen; een groep bestaat uit vier of vijf cliënten met verschillende problematieken en niveaus. Bij het samenstellen vindt een zorgvuldige afstemming plaats. Een zorgvuldig samengestelde heterogene groep maakt het mogelijk dat cliënten van verschillende niveaus elkaar vaardigheden kunnen leren (Wij leren, z.d.). In de praktijk houdt dit in dat een zesjarig kind met ADHD aan dezelfde groep kan deelnemen als een 11 jarige jongen met autisme én met een sociaal emotionele achterstand van vier jaar.

Doelgroep

De cliënten die deelnemen aan de begeleidingen op D'n Hoef, kampen met sociaal-emotionele problemen en/of ontwikkelingsstoornissen en een IQ variërend van 50 (lvb)-150(hoogbegaafd). De cliënten met een lvb hebben een totaal IQ tussen de 50 en 85. Men spreekt van een licht verstandelijke beperking (lvb) wanneer er tegelijkertijd sprake is van een beperkt adaptatievermogen en ontwikkelingsproblematiek (NJI, 2017). Naast deze groep cliënten bestaat er een groep cliënten met een gemiddeld tot hoog niveau. De gemene deler is de aanwezigheid van gedragsproblemen. De cliënt met een lvb vereist vaak specifieke zorg vanwege hun trage informatieverwerking, een beperkt werkgeheugen en een onvoldoende ontwikkeling van hun talige vaardigheden (Zoon, 2015).

Over het algemeen is mondelinge communicatie voor cliënten met een lvb moeilijker. Ze hebben meer moeite om te begrijpen wat een persoon bedoeld en daardoor moeten bepaalde onderdelen meerdere keren uitgelegd worden. Dit kan via woorden maar er zijn ook diverse visuele mogelijkheden (Parnassiagroep, z.d.). Pictogrammen zijn bestemd voor iedereen die behoefte heeft aan visuele ondersteuning, bijvoorbeeld ook bij cliënten met autisme. Het blijkt een onmisbaar en een laagdrempelig hulpmiddel om te ondersteunen bij communicatie (Visitaal, z.d.). Op D'n Hoef worden pictogrammen dan ook veelvuldig ter ondersteuning gebruikt.

Pedagogisch handelen

Het pedagogisch handelen is gestoeld op de pedagogische uitgangspunten; pedagogische sensitiviteit en ervaringsgericht leren. In de basis gaat D'n Hoef er vanuit dat de pedagogisch hulpverleners niets uit handen nemen van een cliënt, maar voordoen, meedoen. Door met de cliënt op ontdekking te gaan en samen te leren van de ervaring, leert de cliënt meer dan wanneer iets uit handen genomen wordt. De cliënten met lvb zullen daarnaast handelingen vaak herhalen, zodat ze deze eigen weten te maken. Hiermee bereiken we dat de **autonomie** van een kind zich optimaal ontwikkelt.

D'n Hoef biedt begeleiding vanuit het concept: natuurlijk leren. Natuurlijk leren is een concept, dat gericht is op ondersteuning bij het vinden van de leerweg die het meeste aansluit bij ieders talenten en mogelijkheden. De intrinsieke motivatie (motivatie vanuit de persoon) is hierbij één voorwaarde. Wanneer een cliënt zich in een krachtige leeromgeving kan profileren, zijn de kansen groot dat er vanuit hier optimale mogelijkheden ontstaan voor zelfontplooiing. Leren in en met de natuur staat centraal bij de begeleiding van D'n Hoef. De insteek van 'natuurlijk leren' is dat er wordt gewerkt met natuurlijke materialen, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende seizoenen. Centraal staat dat geleerd wordt alle zintuigen te gebruiken. De zintuigen worden ingezet om eigen grenzen én die van een ander te ontdekken; cliënten leren veel van elkaar. Daarnaast leren ze veel over de natuur en hoe zij in **relatie** staan tot de omgeving en de ander. Samenwerking staat hierbij centraal.

De activiteiten die plaatsvinden, worden door de begeleiders (sociaal pedagogisch hulpverleners) geobserveerd. De processen die plaatsvinden, worden in de gaten gehouden en er zal alleen een interventie komen vanuit de begeleider wanneer deze verwacht dat dit de ontwikkeling van de cliënten ten goede komt. Hierdoor leren cliënten ook om op hun eigen **competenties** te gaan vertrouwen. De processen die plaatsvinden, worden door de begeleider gedocumenteerd in ONS, zodat de voortgang van de cliënten bijgehouden kan worden.

Onderscheid tussen behandeling² en begeleiding

Behandeling of begeleiding wordt ingezet bij jeugdigen wanneer er sprake is van opvoedingsproblematiek, gedragsproblemen, een ontwikkelingsachterstand, psychiatrische problematiek of een beperking en wanneer ondersteuning vanuit het voorliggend veld (vrij toegankelijke voorzieningen) onvoldoende kan bieden. Voor behandeling gelden zwaardere functie-eisen (minimaal postmaster SKJ voor regiebehandelaar) dan bij begeleiding (HBO, SKJ registratie).

Wanneer zet je behandeling in? Er is sprake van een jeugdige die behandeling heeft, omdat ondersteuning in de vorm van begeleiding niet voldoende is. Er kan sprake zijn van een gedrags- of DSM 5-stoornis. Behandeling is altijd gericht op verbetering en het verminderen van problematiek, waarbij een gedragsverandering aanleren het basisdoel vormt. Er wordt gewerkt volgens een programmatische aanpak, gericht op een doel, overzienbaar in tijd. Behandeling is daarmee dus ook eindig. De behandeling richt zich primair op de jeugdige maar kan ook systeemgerichte behandeling omvatten waarbij ouders/verzorgers betrokken zijn. Soms volstaat diagnostiek en advisering om (het systeem van) de jeugdige voldoende handvatten te geven om met de problematiek om te gaan en is behandeling niet noodzakelijk.

Voorbeelden van behandeling op D'n Hoef zijn individuele behandeling of behandeling in de groepen.

² In ontwikkeling tot en met augustus 2021
2021V1/ D'n Hoef basisbeleid begeleiding groep, logeren en begeleiding individueel

En wanneer wordt er begeleiding ingezet?

Het gaat hierbij om ondersteuning of begeleiding van jeugdigen bij verschillende aspecten en activiteiten van het dagelijks leven. De begeleiding is gericht op het oefenen van het vergroten van de zelfredzaamheid van de jeugdige en het gezin. Het accent ligt op het oefenen van vaardigheden of nieuw gedrag door langdurig trainen. Het is een tussenvorm waarbij behandeling te zwaar is en de ondersteuning van de eerstelijns consulent of het voorliggend veld niet toereikend is. Begeleiding kan ook na behandeling worden ingezet om nieuw aangeleerd gedrag in te trainen.

Bij begeleiding speelt niet alleen de problematiek van de jeugdige een rol, ook de ouders/verzorgers hebben vaak een groot aandeel; de ouder kan bijvoorbeeld ook beperkt zijn in leerbaarheid waardoor er meer begeleiding in het gezin nodig is. Wanneer wij op D'n Hoef begeleiding inzetten, nemen wij altijd het hele systeem mee, dus kind, ouders, omgeving.

Voorbeelden van begeleiding op D'n Hoef zijn de logeerweekenden, gespecialiseerde naschoolse opvang, intensieve zorg-onderwijs trajecten, dagbesteding voor thuiszitters en andere individuele begeleidingstrajecten in bijvoorbeeld persoonlijke verzorging, vergroten vaardigheden van ouders, vergroten zelfredzaamheid thuis en op school.

Vaak is er een combinatie van individuele en groepsbegeleiding. Op basis van de zorgvraag van de cliënt is een combinatie van behandeling en begeleiding ook mogelijk.

Onderscheid logeren, begeleiding groep en begeleiding individueel

Logeren is de tijdelijke overname van zorg met als doel de ouder/verzorger een adempauze te geven. Logeren wordt ingezet ter noodzakelijke ontlasting van het gezin of gezinssysteem. Zo wordt gerealiseerd dat de jeugdige zo lang mogelijk thuis kan blijven wonen. Hierbij gaat het om ontlasting en versterking van gezinnen door jeugdigen tijdelijk op D'n Hoef te laten logeren.

Logeren op D'n Hoef is ontwikkelingsgericht. Er wordt voorzien in adviezen om het systeem (o.a. ouders en verzorgers) buiten het logeren om in zijn kracht te zetten. Logeren is gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid van de jeugdige. Het heeft tevens als doel om inzet van zwaardere zorg te voorkomen. Bij deze jeugdigen is continue directe nabijheid van een begeleider noodzakelijk. Tijdens het logeren wordt begeleiding geboden die zich richt op het goed verlopen van het logeren zoals het eten, het slapen en gezamenlijke activiteiten. Er wordt daarnaast volgens een begeleidingsplan zorg geleverd gericht op het stimuleren van zelfredzaamheid, persoonlijke- en sociale ontwikkeling.

Individuele begeleiding wordt op D'n Hoef op verschillende manier vormgegeven. Bij individuele begeleiding gaan we er altijd van uit dat de omgeving van de jeugdige wordt meegenomen. Dit kan gaan om het gezin, de school en de sociale omgeving. Begeleiding individueel kan ook gaan om

gezinsgerichte thuisbegeleiding wanneer sprake is van problemen op meerdere leefgebieden, zoals sociale, psychische en financiële problemen, waardoor de veiligheid en/of de ontwikkeling van het kind gevaar loopt. De gezinsproblematiek heeft de overhand waardoor andere hulpverlening niet of nauwelijks ingezet kan worden. Door deze vorm van individuele begeleiding in te zetten krijgen ouders weer grip op het leven.

Groepsbegeleiding heeft op D'n Hoef altijd de voorkeur boven individuele begeleiding. Het delen van kennis en persoonlijke groei zijn grote voordelen van leren in een groep. Bij lichtere problematiek kan begeleiding groep ingezet worden met een groepsgrootte van één begeleider op vijf kinderen, bij zwaardere problematiek werkt D'n Hoef met een groepsgrootte van maximaal één op vier kinderen. De gemeente bepaalt hierin. Begeleiding groep kan maximaal negen dagdelen per week ingezet worden. Er zijn kinderen die het niet volhouden om gedurende het hele dagdeel aanwezig te zijn. Daarom is er geen minimum aantal uren vastgelegd. Bij groepsbegeleiding zit het contact met ouders/verzorgers over voortgang en instructie hoe met de jeugdige om te gaan inbegrepen. Als er echt specifieke, structurele begeleiding nodig is voor ouders, dan combineren we dit in overleg met de gemeente met begeleiding individueel.

Bij de begeleidingsproducten werkt D'n Hoef samen met de gemeenten. Dit in verband met de regie op het op- en afschalen, maar ook in verband met afstemming met o.a. onderwijs, kinderopvang, vrijetijdsvoorzieningen en het sociaal netwerk. De medewerkers van D'n Hoef staan daarvoor in contact met de jeugdprofessional van de gemeente. Bij enkelvoudige en eenvoudigere problematiek zal de regie en benodigde afstemming in mindere mate aan de orde zijn.

Natuurbeleving

Bij D'n Hoef is natuurbeleving een belangrijk onderdeel van de visie en de werkwijze. Het hele jaar door gaan we naar buiten; als de zon schijnt, als het regent en als er sneeuw ligt. De cliënten kleden zich aan op het weer en gaan ervaren hoe het buiten is.

De natuur zorgt ervoor dat dat creativiteit en verbeelding worden gestimuleerd, dat een cliënt gefascineerd raakt en op ontdekking gaat, het biedt ruimte tot spel en avonturen. Daarnaast verhoogt het het communicatie- en inlevingsvermogen. Zintuigen worden geprikkeld en er wordt uitgedaagd tot verkennen.

Twee onderdelen van D'n Hoef worden ingezet om de natuurbeleving nog sterker te maken en de ontwikkeling van de cliënten nog verder te stimuleren, namelijk de dieren en het voedselbos.

Dieren

Een belangrijk onderdeel van D'n Hoef zijn de dieren. Er zijn paarden, geiten, een ezel, kippen, katten, eenden, alpaca's. Al deze dieren hebben eten en verzorging nodig. De cliënten worden meegenomen in dit proces, zodat ze ook leren wat het is om voor een ander (dier) te zorgen. Want wat komt er allemaal kijken bij de verzorging van een paard of een eend? Door de cliënten hierin mee te nemen, worden ook die vaardigheden verder gestimuleerd. Ook worden de zintuigen geprikkeld en verder ontwikkeld.

Tegenwoordig worden regelmatig dieren ingezet in de begeleiding van jeugdigen met een lvb. Dieren hebben verschillende goede uitwerkingen op mensen. Volgens Stichting Zorgdier (2019) is de meerwaarde van de inzet van de dieren voor cliënten met name:

- De inzet van dieren heeft een kalmerende en stress reducerende werking.
- Cliënten ervaren een gevoel van verbondenheid
- De dieren hebben een positief effect op het gevoel van eigenwaarde
- Dieren spiegelen het gedrag van cliënten, waardoor zij kunnen leren herkennen hoe zij zelf in hun vel zitten en wat dat met hen en anderen doet.
- De dieren verbeteren en vergroten de cognitieve vaardigheden van cliënten.

Nu wordt er met name gewerkt vanuit de presentietheorie (Baart, 2011), dat wil zeggen dat de dieren er zijn voor de cliënten als zij dit even nodig hebben, wat zeer goed werkt voor de doelgroep van D'n Hoef. Jeugdigen zijn namelijk erg gericht op het kunnen ervaren met hun zintuigen en daarbij werkt het bij deze doelgroep erg goed als zij met de dieren bezig kunnen zijn, door met name aan hen te voelen. Ook hebben de dieren een positief effect op de sociale interactie van zowel de cliënten met en zonder een lvb, alsmede op de begeleiding. Zo durven cliënten zich meer open te stellen bij een dier en durven zij zich sneller open te stellen en te vertellen wat hun dwars zit. Ook de bewustwording van bepaald gedrag, wat zij laten zien en hoe de dieren bij kunnen dragen in de transfer naar situaties thuis, wordt vaak benoemd door de respondenten.

Randvoorwaarden stellen, zorgen voor veiligheid, werken met (groeps)doelen en diervriendelijkheid zijn positieve factoren die een rol spelen bij het versterken van de executieve functies en bij het ervaringsgericht leren (Kolb, 1984). Deze positieve factoren zorgen namelijk voor een optimaal klimaat waarin cliënten kunnen ontdekken en spelenderwijs kunnen leren hoe bepaalde dingen in de wereld in elkaar zitten.

Voedselbos

D'n Hoef beschikt over een voedselbos, waar cliënten kunnen ruiken, voelen, proeven (bijvoorbeeld van een verse framboos of een takje munt, maar ook van een uiensoep plant). Het land bewerken, zaaien, oogsten. Natuurlijk kan er gekookt worden met de oogst uit het voedselbos!

De cliënten met een lvb hebben in de praktijk meer profijt van het ervaringsgericht leren dan cliënten zonder een lvb, doordat ze hun zintuigen mogen openen. De cliënten met een normaal tot hoger niveau hebben in tegenstelling tot cliënten met een lvb, ook behoefte aan een theoretische onderbouwing. Alle cliënten van D'n Hoef, getraumatiseerd, lvb, hechtingsproblematiek en noem maar op, kunnen door middel van taken uit het voedselbos, hun zintuigen prikkelen, ervaringen opdoen en handelingen nadoen waardoor ze kunnen leren van de ervaring.

Vrije activiteiten in de buitenlucht

Ook kunnen cliënten veel leren van vrije speelmomenten. Ze kunnen op het terrein van D'n Hoef hun eigen mogelijkheden gaan ontdekken. Er kan worden geklommen en geklauterd, in het zand gespeeld worden of met water. Rondom de vijver kunnen cliënten op zoek gaan naar kikkers, in het bos kunnen insecten en vogels gespot worden. Ook zijn er een trampoline en diverse rekstokken waar weer andere motorische vaardigheden worden getraind.

Georganiseerde activiteiten

De activiteiten die georganiseerd worden, zijn zowel gericht op de ontwikkeling van de executieve functies van cliënten, als op groepsdoelen en de natuurbeleving. Deze kunnen plaats vinden op het terrein van D'n Hoef of op de, aan D'n Hoef grenzende, Strabrechtse Heide.

Georganiseerde activiteiten zijn onder te verdelen in:

- spellen met winst en verlies (teamsporten, tikkertje, verstoppertje, overloper, estafette etc.)
- spellen zonder winst en verlies (groene spelen met de parachute, jongleren, sporen zoeken, theater- en muzikale activiteiten, creatief bezig zijn, koken en bakken)

Deze activiteiten lenen zich, op teamsporten na, voor zowel individuele cliënten als voor groepjes.

Zelfstandigheid vergroten

Er zijn verschillende activiteiten om de zelfstandigheid te vergroten. Het is voor opgroeiende jeugdigen zeer zinvol om een bijdrage te leveren bij huishoudelijke taken; de cliënten zijn in beweging terwijl ze een zinvolle activiteit uitvoeren, zoals het doen van boodschappen, een raam wassen of een deur open houden. Voor bijna ieder kind is er wel een taak op niveau, waarbij het kind een bijdrage kan leveren. Het leren uitvoeren van deze taken maakt het kind op drie manieren sterker; de zelfstandigheid wordt bevorderd, de aandachtsspanne wordt groter en de spieren worden sterker (Rengenhart, 2009).

Inzoomen op..... het geven van begeleiding

Begeleidingsproducten jeugd ambulant D'n Hoef

1. Individuele begeleiding
2. Begeleiding groep
3. Logeren

De pedagogisch hulpverleners van D'n Hoef sturen tijdens de logeerweekenden en begeleiding groep aan op sociale interactie tussen de cliënten. Dit wordt gedaan door het trainen van de executieve functies. De pedagogisch hulpverleners van D'n Hoef dienen de cliënt de tijd en ruimte te geven om zelfstandig taken te laten uitvoeren. De begeleiding aan cliënten met een lvb moet meer praktijkgericht zijn. Door de instructies in kleine stappen aan te bieden wordt meer aansluiting gevonden bij hun praktische instelling. De zelfredzaamheid bij cliënten met een lvb kan op verschillende manieren vergroot worden. Zo kunnen de cliënten helpen bij kleine taken in bijvoorbeeld het huishouden zoals boodschappen opruimen, maar ook binnen een zorginstelling zoals het taakje vegen. Ook kunnen zij oefenen met taken zoals het snijden van het fruit. Hoe hoger een cliënt in zijn ontwikkeling komt, hoe moeilijker de taken worden gemaakt en hoe meer de executieve functies door elkaar ingezet gaan worden.

Individuele begeleiding

In de individuele begeleiding op D'n Hoef zijn verschillende gradaties en naarmate de zorgen groter zijn zet D'n Hoef een zwaardere vorm van individuele begeleiding in.

Het gaat hierbij om ondersteuning of begeleiding van cliënten bij activiteiten. Het accent ligt op het eigen maken van vaardigheden of nieuw gedrag door langdurig oefenen en trainen, zodat deze vaardigheden of nieuw gedrag eigen gemaakt worden bij de cliënt en/of gezin. Er is met regelmaat sprake van klachten, soms op meerdere leefgebieden, ten gevolge van psychische problematiek, een beperkte ontwikkelingsachterstand, een verstandelijke beperking of gedragsproblematiek. Het netwerk is beperkt ondersteunend. Het systeem moet actief en regelmatig ontlast en ondersteund worden om met de situatie om te kunnen gaan. De veiligheid van de cliënt kan in het geding zijn.

Leefgebieden waaruit klachten voortkomen kunnen zijn:

- gezin
- school
- vrije tijd

Wat zijn de kenmerken van individuele begeleiding op D'n Hoef? Er worden vaardigheden geoefend naarmate cliënten op de volgende gebieden meer ondersteuningsbehoeften hebben:

- Risico's en veiligheid (ouderondersteuning en zelfstandigheidstraining)
- Belemmerende leerbaarheid (1 op 1 vaardigheden oefenen)
- Meerdere leefgebieden (vaardigheden oefenen op D'n Hoef met huiswerk richting gezin, school en vrije tijd)
- Ontwikkelingstaken blijven achter (1 op 1 oefenen om de ontwikkelingstaak toch in te slijten)
- Belastbaarheid netwerk (ouderondersteuning en omgeving)

Hoe meer ondersteuningsbehoefte er is, hoe meer en hoe zwaarder de begeleiding wordt ingezet. D'n Hoef doet dit altijd in samenwerking met het systeem van ouders, gemeenten, school en andere partijen. De begeleiding wordt gegeven door HBO en MBO geschoolde professionals.

Op een paar uitzonderingen na vindt de individuele begeleiding op D'n Hoef plaats. Dit zorgt voor meer ruimte om andere cliënten te begeleiden.

In 2020 is een omslag gemaakt m.b.t. online begeleiden. Cliënten die om diverse omstandigheden niet naar onze locatie kunnen komen worden online begeleid. Dit zorgt voor continuering van de zorg.

Ook is het is het regelmatig nodig dat cliënten naast hun indicatie groep individuele begeleiding nodig hebben om in de groep te kunnen functioneren. Dan gaat de individuele begeleider met het kind in de groep oefenen en haalt het kind er regelmatig uit om zaken buiten de groep even te relativeren of voor te bereiden.

Groepsbegeleiding

Hierin zijn verschillende gradaties en naarmate de zorgen groter zijn zet D'n Hoef een zwaardere vorm van groepsbegeleiding in. Het gaat hier om 2 soorten groepen: met 4 of 5 jeugdigen.

Het gaat hierbij om ondersteuning of begeleiding van jeugdigen bij activiteiten. Het accent ligt op het eigen maken van vaardigheden of nieuw gedrag door langdurig oefenen en trainen zodat deze vaardigheden of nieuw gedrag eigen gemaakt worden bij de cliënt en/of gezin. Er is met regelmaat sprake van klachten, soms op meerdere leefgebieden, ten gevolge van psychische problematiek, een beperkte
2021V1/ D'n Hoef basisbeleid begeleiding groep, logeren en begeleiding individueel

ontwikkelingsachterstand, een verstandelijke beperking of gedragsproblematiek. Het netwerk is beperkt ondersteunend. Het systeem moet actief en regelmatig ontlast en ondersteund worden om met de situatie om te kunnen gaan. De veiligheid van de jeugdige kan in het geding zijn.

Leefgebieden waaruit klachten voortkomen kunnen zijn:

- gezin
- school
- vrije tijd

Wat zijn de kenmerken van groepsbegeleiding op D'n Hoef? Er worden vaardigheden geoefend naarmate jeugdigen op de volgende gebieden meer ondersteuningsbehoeften hebben:

- Risico's en veiligheid (zelfstandigheidstraining)
- Belemmerende leerbaarheid (vaardigheden met de groep oefenen dmv taakrollen en activiteiten gericht op de executieve functies)
- Meerdere leefgebieden (vaardigheden oefenen op D'n Hoef met huiswerk richting gezin, school en vrije tijd)
- Ontwikkelingstaken blijven achter (oefenen met de groep om de ontwikkelingstaak toch in te slijten)
- Belastbaarheid netwerk (ouderondersteuning en omgeving)

Hoe meer ondersteuningsbehoefte er is, hoe kleiner de groep is. D'n Hoef doet dit altijd in samenwerking met het systeem van ouders, gemeenten, school en andere partijen. De begeleiding wordt gegeven door HBO en MBO geschoolde professionals.

Logeren

Het gaat hierbij om ondersteuning of begeleiding van jeugdigen bij activiteiten elders dan thuis. Het accent ligt op het eigen maken van vaardigheden of nieuw gedrag door langdurig oefenen en trainen, zodat deze vaardigheden of nieuw gedrag eigen gemaakt worden bij de jeugdige en/of gezin. Daarnaast is het systeem dermate overbelast dat jeugdigen tijdelijk even niet thuis slapen. Ouders hebben tijd voor elkaar, andere gezinsleden en doen energie op om weer vooruit te kunnen, teneinde hun eigen overbelaste situatie het hoofd te kunnen bieden en op adem te komen. Er is met regelmaat sprake van klachten, soms op meerdere leefgebieden, ten gevolge van psychische problematiek, een beperkte ontwikkelingsachterstand, een verstandelijke beperking of gedragsproblematiek. Het netwerk is onvoldoende ondersteunend. Het systeem moet actief en regelmatig ontlast en ondersteund worden om met de situatie om te kunnen gaan.

Wat zijn de kenmerken van logeren op D'n Hoef?

- Logeren is de tijdelijke overname van zorg met als doel de ouder/verzorger een adempauze te geven.
- Logeren wordt ingezet ter noodzakelijke ontlasting van het gezin of gezinssysteem . Zo wordt gerealiseerd dat de jeugdige zo lang mogelijk thuis kan blijven wonen. Hierbij gaat het om ontlasting en versterking van gezinnen door jeugdigen tijdelijk elders te laten logeren.
- Logeren op D'n Hoef is altijd ontwikkelingsgericht. Er wordt voorzien in adviezen om het systeem (o.a. ouders en verzorgers) buiten het logeren om in haar kracht te zetten.
- Logeren is gericht op het vergroten van de zelfredzaamheid van de jeugdige. Het heeft

tevens als doel om inzet van zwaardere zorg te voorkomen.

- Bij deze jeugdigen is continue directe nabijheid van een begeleider noodzakelijk.
- Tijdens het logeren wordt begeleiding geboden die zich richt op het goed verlopen van het logeren zoals het eten, het slapen en gezamenlijke activiteiten . Er wordt daarnaast volgens een ondersteuningsplan begeleiding geleverd, gericht op het stimuleren van zelfredzaamheid en persoonlijke- en sociale ontwikkeling. Bij logeren op D'n Hoef is de dagelijkse verzorging zoals eten, drinken, slapen maar ook vrijetijdsactiviteiten inbegrepen.
- Begeleiding van de jeugdige en het gezinssysteem tijdens en gerelateerd aan de logeermomenten hoort erbij. Indien er buiten de logeermomenten om aanvullende ambulante begeleiding nodig is, zullen wij dit bij ouders aangeven.
- Logeren is een vorm van deeltijdverblijf: er is altijd een overnachting.

U heeft zojuist het basisbeleid logeren, groepsbegeleiding en begeleiding individueel van D'n Hoef gelezen. Voor protocollen, personeelszaken en andere documenten verwijs ik u naar de desbetreffende stukken op ons Intranet, maar natuurlijk bent u ook altijd welkom voor een gesprek!

Namens team D'n Hoef 2020

H. Welten

